

Advies inspraakversie Verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2026

Ons Beeld

U heeft ons 19 december 2025 een inspraakversie voor een nieuwe Verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2026 gestuurd. U heeft ons schriftelijk gevraagd over deze inspraakversie uiterlijk 23 januari 2026 te adviseren, later op uw verzoek bijgesteld naar 16 januari 2026. Wij ontvingen 9 januari 2026 het externe juridische advies Schulink dat u begin vorig jaar heeft aangevraagd en in april 2025 heeft ontvangen.

De nieuwe Verordening Wmo 2026 van de gemeente Maastricht is bedoeld ter vervanging van de huidige Verordening Wmo 2020. De aanleiding tot vervanging is onder andere een aantal uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.

Onze Beoordeling

1. U heeft ons een inspraakversie voorgelegd met deadlines voor beantwoording. De ons aangereikte deadlines (eerst 23 daarna 16 januari) zijn beide korter dan de deadlines die normaal worden gehanteerd voor het reageren op een inspraakversie. Hoewel wij geen inspraakorgaan zijn, maar het door u ingestelde adviesorgaan voor het sociale domein, hebben wij desondanks ons uiterste best gedaan u van dienst te zijn en zullen wij u niet alleen onze zienswijze geven, maar ook de daaraan gekoppelde adviezen.
2. De ons voorgelegde inspraakversie bevat een behoorlijk aantal wijzigingen ten opzichte van de huidige verordening. Dat komt volgens ons de begrijpelijkheid en leesbaarheid niet ten goede. Leest u bijvoorbeeld de tekst van Artikel 13, lid 4.
Wij begrijpen dat gezien de juridische betekenis van dit document, het lastig is om deze in gemakkelijke taal te schrijven. Toch zien wij het als een maatschappelijk belang dat er naast deze verordening, met al zijn juridische facetten, er ook een publieksvriendelijke B-1 versie komt van dit document. Daardoor kunnen onze inwoners beter begrijpen wat deze wijzigingen voor hen betekenen, en wat er onder deze nieuwe verordening van hen wordt verwacht.
3. Ondanks de late toezending van het externe juridische advies Schulink, zijn wij in staat geweest te beoordelen, of de aanbevelingen uit dit rapport zijn verwerkt in uw inspraakversie. Wij zien, dat dit in grote lijnen is gebeurd. Daarover zijn wij tevreden. Toch zien wij hier nog verbeterpunten, Ook zijn wij tevreden te vernemen, dat er wordt gewerkt aan een verbeterplan voor het halen van de wettelijk voorgeschreven deadlines bij de uitvoering van de verordening.

4. De geplande datum voor de inwerkingtreding van deze verordening is gesteld op 1 april 2026. Wij vragen ons af of deze datum realistisch en haalbaar is, gezien het strakke en drukke raadsschema. Zeker in verband met de komende gemeenteraadsverkiezingen. In de inspraakversie van deze verordening heeft u die datum opengelaten. Dat biedt ruimte voor een aanpassing.
5. Wij zijn blij met de verduidelijking van Artikel 1, lid 13. Voorheen was het namelijk zo, dat de gemeente bepaalde wanneer er sprake is van fraude. Nu is duidelijk geworden dat vaststelling hiervan geschiedt door de strafrechter en/of Openbaar Ministerie.
6. Gezien het feit dat een wetsvoorstel over inkomensafhankelijke eigen bijdragen Wmo controversieel is verklaard, geldt momenteel nog dat de gemeente geen inkomensstoets bij maatwerkvoorzieningen mag toepassen. Desalniettemin kan tijdens een keukentafelgesprek bij de consulent de indruk ontstaan dat aanvrager mogelijk beschikt over voldoende eigen kracht om de gevraagde voorziening zelf te betalen.
In dat geval vinden wij het in de geest van het beginsel en de definitie van eigen kracht in de nieuwe verordening gepast, als de consulent bij nieuwe Wmo-indicaties tijdens het keukentafelgesprek de vraag stelt, of de aanvrager in staat is de aangevraagde voorziening zelf te betalen. Met als toelichting, dat op die manier de aanvrager eraan meewerkt dat de beschikbare middelen voor de Wmo zo goed en zo eerlijk mogelijk worden verdeeld.
7. Bij 'gebruikelijke hulp' (Artikel 7) vinden wij, dat wanneer er een aanvraag voor Wmo-hulp en of Wmo-ondersteuning wordt gedaan, er onzes inziens onevenredig veel een beroep wordt gedaan op de verantwoordelijkheid van de huisgenoot of mantelzorger. Met name wanneer deze huisgenoot of mantelzorger werkt.
In de inspraakversie wordt in Artikel 7, lid 6, 7 en 8 van werkende huisgenoten die optreden als mantelzorgers min of meer verwacht, dat zij bij dreigende overbelasting omzettingen proberen te regelen met hun werk. Doen zij dit niet, bijvoorbeeld wegens inkomensderving, dan volgt er geen ondersteuning vanuit de Wmo, bijvoorbeeld in de vorm van een Pgb informele verzorging. Mantelzorgers, huisgenoten en dergelijke zijn al schaars, dus moet naar onze mening verdere (over)belasting van deze groep zoveel mogelijk worden voorkomen.
8. Wij hebben in de inspraakversie van de verordening tabellen gezien voor Pgb informele verzorging. In Artikel 6, lid 1.g spreekt u over de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang.
In dit verband wijzen wij u erop, dat het ook in de basisverzekering van elke zorgverzekeraar mogelijk is in het kader Zvw een Pgb informele verzorging aan te vragen met aanmerkelijk hogere tarieven dan in het kader van de

Wmo. Dat biedt wellicht de mogelijkheid voor mantelzorgers die werken en overbelast dreigen te raken (zie bovenstaand punt 7) om mogelijke inkomensderving op te vangen. Wij zouden graag zien, dat consulenten betrokkenen hierop in een keukentafelgesprek of anderszins attendeert.

9. Wij krijgen als Onafhankelijke Adviesraad Maastricht steeds meer signalen wanneer er voor het eerst hulpmiddelen ingezet moeten worden, of wanneer hulpmiddelen vervangen moeten worden, dat nog steeds het principe van het 'goedkoopst adequate hulpmiddel' wordt toegepast. Dit zorgt in de praktijk, vooral bij complexere casussen, vaak voor letterlijk niet passende hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld elektrische rolstoelen. We krijgen steeds meer signalen van inwoners die hulpmiddelen krijgen, die niet geschikt zijn voor de situatie of wanneer bijvoorbeeld bij het gebruik van het hulpmiddel sprake is van technische onbetrouwbaarheid. Dit kan bij de gebruiker leiden tot verergering van de medische klachten, frustratie, onzekerheid en eenzaamheid.

Onzes inziens is het noodzakelijk dat u, zeker wanneer het gaat om een aanvraag voor een maatwerkvoorziening, in Artikel 13, lid 6 van de inspraakversie van de verordening formuleert dat eerst wordt vastgesteld, wat het meest adequate hulpmiddel of voorziening is. Dat is maatwerk. Wanneer er vervolgens meerdere even adequate hulpmiddelen of voorzieningen beschikbaar zijn, gekozen word voor de goedkoopste variant. Daarom vinden wij het belangrijk dat u de formulering ('goedkoopst adequate hulpmiddel') op dit punt in uw definitieve Wmo-verordening omkeert.

10. Tot onze verbazing ontbreekt in de inspraakversie van de verordening een uitgewerkte bepaling over de bezwaar- en beroepsprocedure. Wel wordt in Artikel 15, lid 1 aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt. In artikel 10 is sprake van een klachtenprocedure en in Artikel 30 van een hardheidsclausule. Maar deze hebben niets te maken met het recht op een bezwaar- en beroepsprocedure zoals vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb). Het ontbreken van het vermelden van een bezwaar- en beroepsprocedure gaat volgens ons in tegen het zorgvuldigheidsbeginsel. De mogelijkheid tot bezwaar en beroep maakt wettelijk verplicht onderdeel uit van elke beschikking die de gemeente afgeeft.

11. In Bijlage 2: richtlijn bestedingsmogelijkheden persoonsgebonden budget is sprake van een vrij te laten bedrag, als de gemeente een Pgb toekent. Dat bedrag kan worden gebruikt voor andere zaken gebruikt dan voor de zorg: Bijvoorbeeld een cadeautje voor de zorgverlener als hij jarig is, of een attentie bij ziekte.

In de bestaande verordening bedraagt dit bedrag standaard 1,2% van het totale Pgb dat toegekend werd per budgethouder. Nu wilt u dat vrij te laten bedrag -ongeacht de hoogte van het Pgb- vaststellen op maximaal € 60 per jaar, zolang de verordening niet opnieuw gewijzigd wordt en voor de periode dat het Pgb wordt toegekend.

Navraag bij PerSaldo, de koepelorganisatie van Pgb budgethouders, heeft ons duidelijk gemaakt dat deze wijziging geen juridische grondslag heeft,

maar slechts een financiële. Wij sluiten ons bij het oordeel van PerSaldo aan en zijn daarom voor behoud van de bepaling in de bestaande verordening. Wanneer u er echter toch voor zou kiezen het vrij te laten bedrag van € 60 door te zetten, raden wij u aan dit bedrag gelijk te trekken met het mantelzorgcompliment dat op dit moment € 75 euro bedraagt (Artikel 26, lid 2). Het gebruik maken van twee verschillende tarieven voor een vergelijkbare situatie gaat in tegen het verdrag Handicap en Artikel 1 van de Grondwet.

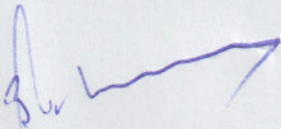
Onze adviezen

- *Wij adviseren u* tijdens het proces van uw besluitvorming en de agendering van onderwerpen beter rekening te houden met de tijdspanne die de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht nodig heeft om u te adviseren.
- *Wij adviseren u* ook een publieksvriendelijke versie van deze verordening op B-1 taalniveau te schrijven, zodat ook onze inwoners begrijpen wat deze wijzigingen voor hen kunnen betekenen, en wat er onder deze nieuwe verordening van hen verwacht wordt.
- *Wij adviseren u* grondig te bekijken, of de geplande invoeringsdatum van 1 april 2026 haalbaar is en deze -indien nodig- aan te passen. De inspraakversie biedt daartoe de ruimte. De huidige verordening loopt wel door totdat een nieuwe in werking treedt.
- *Wij adviseren u* te overwegen dat uw consultants in het geval van nieuwe Wmo-aanvragen bij het keukentafelgesprek de vraag stellen, of de aanvrager in staat is de aangevraagde voorziening zelf te betalen. Met daarbij de toelichting te geven, dat op die manier de aanvrager eraan meewerkt dat de beschikbare middelen voor de Wmo zo goed en zo eerlijk mogelijk worden verdeeld.
- *Wij adviseren u* minder streng te zijn in de beoordeling, of een werkende mantelzorger bij dreigende overbelasting voldoende inspanning heeft geleverd om bij haar/zijn werkgever iets te bereiken in zijn werksituatie. De drempel om naar de werkgever te moeten gaan om hierin wijzigingen aan te brengen is vaak hoog. Wij adviseren u de mantelzorger te wijzen op de mogelijkheid die de basisverzekering van de Zorgverzekeringswet (Zvw) biedt in het kader van een Pgb informele verzorging. Dat vergroot de kans dat een mantelzorger/huisgenoot voor langere tijd en zonder dreigende overbelasting zorg kan blijven leveren.
- *Wij adviseren u* bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening allereerst te zoeken naar de meest adequate oplossing en als er meerdere adequate oplossingen zijn, dan pas de goedkoopste te kiezen. Wij adviseren u in de definitieve verordening de tekst van het betreffende Artikel op dit punt aan te passen. Dat maakt volwaardig meedoen in de samenleving voor de betreffende zorgvrager sneller mogelijk.

- *Wij adviseren u* de bezwaar- en beroepsprocedure opnieuw op te nemen in de definitieve verordening zodat deze voldoet aan de voorwaarden zoals vermeld in de Algemene wet bestuursrecht. Waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel.
- *Wij adviseren u* zelf te controleren, of er een juridische onderbouwing is voor het verlagen van het vrij te laten bedrag bij Pgb's. Wilt u de verlaging van het vrij te laten bedrag toch doorzetten, dan adviseren wij u het vrij te laten bedrag bij Pgb's vast te stellen op hetzelfde bedrag als het mantelzorgcompliment. Dit om rechtsongelijkheid te voorkomen.

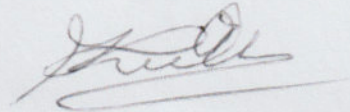
Namens de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht tekenen

Hoogachtend,



Harry Bakels,
penningmeester

i.o. Jeroen Rossen,
voorzitter



Kees Eken,
secretaris